

Co warto wiedzieć o dziedziczeniu z subkonta w ZUS?

Środki zgromadzone na subkoncie w ZUS i OFE podlegają podziałowi m.in. w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa, czy śmierci. Mogą być też wypłacone osobom wskazanym przez zmarłego albo spadkobiercom. Warto wiedzieć, gdzie i jakich formalności trzeba dopełnić, aby otrzymać pieniądze.

Subkonto w ZUS to część konta ubezpieczonego. Mają je osoby, które są członkami otwartych funduszy emerytalnych (OFE) albo urodziły się po 31 grudnia 1968 r. i nie przystąpiły do OFE.

Jeżeli ubezpieczony nie przystąpił do OFE, to na subkonto w ZUS (tzw. II filar) trafia 7,3% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne. A jeśli jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył oświadczenie o przekazywaniu składek do OFE, to 2,92% składki emerytalnej przekazywana jest do OFE, a 4,38% na subkonto w ZUS. Członek OFE mógł też zdecydować, aby 7,3% składki emerytalnej było przekazywane wyłącznie na subkonto w ZUS. Może również zmienić dyspozycję przy okazji okna transferowego (najbliższe w 2024 r.) – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Przystąpienie do OFE jest już nieobowiązkowe, a osoby, które wchodzi na rynek pracy, mają 4 miesiące na zawarcie umowy z wybranym funduszem. Jeśli nie podejmą takiej decyzji, to część ich składki emerytalnej, w wysokości 7,3% podstawy wymiaru, będzie zapisana tylko na subkoncie w ZUS.

Jeśli nie pamiętamy jakie OFE wybraliśmy, możemy to sprawdzić na PUE ZUS

Kiedy i o czym ZUS informuje?

ZUS informuje osoby, które nie przystąpiły do OFE o obowiązku złożenia pisemnego oświadczenia o stosunkach majątkowych istniejących między daną osobą a jej współmałżonkiem oraz o tym, że mogą wskazać osoby uprawnione do otrzymania środków z subkonta po jej śmierci.

Jeśli ubezpieczony złożył w ZUS taką informację, to po jego śmierci Zakład zawiadamia osoby uprawnione o możliwości złożenia wniosku o wypłatę środków. Ta sama zasada obowiązuje, gdy informację o osobach uprawnionych do dziedziczenia otrzymaliśmy z OFE po przekazaniu do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa wszystkich środków zgromadzonych w OFE na 10 lat przed emeryturą.

Sposób dziedziczenia

Składki zapisane na subkoncie lub w OFE mogą być dziedziczone przez małżonka czy osoby wskazane przez zmarłego. Połowa środków zgromadzonych na subkoncie w ZUS i OFE w okresie trwania wspólności majątkowej przekazywana jest na subkonto i rachunek w OFE współmałżonka. Pozostała część dzielona jest pomiędzy osoby wskazane przez niego za życia. Jeśli zmarły nie dokonał takiego wskazania, to środki wchodzi w skład spadku. A jeśli zmarły nie pozostawił w związku małżeńskim, to wszystkie środki zebrane w OFE i na subkoncie są wypłacane osobom wskazanym za życia lub spadkobiercom.

Osoby, które są członkami OFE, a także które urodziły się po 31 grudnia 1968 r. i nie przystąpiły do OFE, mogą za życia dokonywać zmian osób uposażonych i zmieniać ich udział procentowy w dziedziczeniu zgromadzonych środków. Warto na bieżąco aktualizować dane adresowe osób uprawnionych do dziedziczenia. Osoby, które są członkami OFE, nawet jeśli zdecydowały o zaprzestaniu odprowadzania składek do OFE taką zmianę dyspozycji powinny zgłosić w OFE.

Gdzie złożyć wniosek?

Jeśli zmarły osiągnął wiek emerytalny lub ma subkonto w ZUS i nie jest członkiem OFE, podział środków na wniosek osoby uprawnionej zaczyna się w ZUS. W pozostałych przypadkach w OFE. Warto mieć wiedzę, do którego OFE należał zmarły, bo w obecnym stanie prawnym ZUS może udzielić informacji małżonkowi lub dzieciom osoby zmarłej odnośnie jej członkostwa w OFE jedynie na podstawie prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, lub zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia – wyjaśnia Krystyna Michałek

Jeśli podział środków zaczyna się w OFE, to w ciągu 14 dni od dokonania tego podziału, otwarty fundusz emerytalny powinien poinformować ZUS o osobach, na których rzecz podzielił środki zgromadzone na rachunku w OFE i ich udziale w tych środkach. Następnie ZUS w ten sam sposób podzielił środki zapisane na subkoncie. Zarówno w przypadku otrzymania zawiadomienia o podziale środków z OFE jak i wpływu do ZUS wniosku o wypłatę środków z subkonta, Zakład ma 3 miesiące na dokonanie podziału.

Inne zasady dziedziczenia środków obowiązują z chwilą wypłaty emerytury docelowej. Osoba, która przystępowała do OFE i której ZUS przyzna emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego 65 lat, może wskazać imiennie jedną lub kilka osób jako osoby uposażone, na rzecz których wypłacone będzie po jej śmierci jednorazowe świadczenie pieniężne- **wypłata gwarantowana**.

Jednak, gdy emeryt pozostający w związku małżeńskim wskaże osobę niespokrewnioną, to wymagana będzie pisemna zgoda współmałżonka. Zgoda nie jest wymagana, jeżeli jako osoby uposażone emeryt wskaże dzieci własne, przysposobione, drugiego małżonka, rodziców (za rodzica uważa się także ojczyma, macochę oraz osoby przysposabiające) oraz przyjęte na wychowanie wnuki bądź rodzeństwo. W sytuacji, gdy nie zostanie wskazana żadna osoba, to uposażonym będzie małżonek, o ile w chwili śmierci emeryta pozostawał z nim we wspólności majątkowej.

W pozostałych przypadkach środki wchodzi w skład spadku. Wypłatę gwarantowaną można otrzymać tylko w okresie trzech lat od momentu wypłaty pierwszej emerytury docelowej.

Po upływie 3 lat od podjęcia wypłaty – środki na subkoncie nie podlegają dziedziczeniu.

Krystyna Michałek
Rzecznik Regionalny ZUS
Województwa Kujawsko-Pomorskiego